

CASE LAW – המידעון הישראלי למשפט אמריקני גליון מספר 1

עשו לנו והיחשפו לחומר מקצועי נוסף או [לחצו כאן](#) והיכנסו לאתר!

1. [בין החזרה אוטומטית להחזרה שבשיקול דעת של ילדים חטופים לארץ מוצאם.](#)
[Luzano v. Montoya Alvarez, 572 U.S. ___ \(2014\).](#) בפני בית המשפט העליון של ארצות הברית (05.03.2014)

מתי ילד "is settled" במדינה החדשה שלו לצרכי אמנת האג להחזרת ילדים חטופים? בית המשפט העליון של ארצות הברית השיב על כך ביום 05.03.2014 תשובה מעוררת ענין (ואולי מחלוקת) בתיק Lozano v. Montoya Alvarez.

על פי אמנת האג להחזרת ילדים חטופים אם הורה מבקש השבתו של הילד למדינת המקור שלו תוך שנה מהיום שיצא את המדינה (עם ההורה החוטף), בית המשפט יורה על השבתו של הילד לאתרו. אם הוא מגיש את הבקשה לאחר יותר משנה, בית המשפט יכול גם כן להורות על השבת הילד, אלא אם הוכח לו, שהילד התיישב כבר במדינה החדשה - "unless it is demonstrated that the child is now settled in its new environment."

בני הזוג לוזאנו ואלוורז חיו בלונדון יחד עם בתם עד 2008, אז נאלצה אלוורז לעבור למקלט לנשים מוכות. ביולי 2009 עזבה עם הילדה את גבולות אנגליה והשתקעו בניו יורק. לאב לקח זמן רב לאתר אותן, ורק בנובמבר 2010 (כלומר לאחר 16 חודשים) איתר את בתו והגיש בקשה בניו יורק להחזרת הילדה ללונדון.

ה-District Court בניו יורק (ערכאה פדראלית) דחה את הבקשה בקובעו, שהילדה is now settled בניו יורק, ועל כן אין לתת סעד מידי. בית המשפט לערעורים (2nd Circuit) ובית המשפט העליון של ארצות הברית אשרו את הקביעה ודחו את הערעורים, וכדאי לשים לב היטב לטעמים הבאים, כפי שהשתקפו בפסיקת בית המשפט העליון:

1. תקופת השנה אינה נמנית מיום איתור הילד החטוף, אלא מיום החטיפה עצמה.
2. במקרים של תקופת התיישנות תיתכן הארכה מכוח דיני יושר (equitable tolling), אך אין להחיל עקרון זה על האמנה, כיון שתקופת השנה הקבועה באמנה אינה תקופת התיישנות. על כן אין הארכה מכוח דיני יושר על תקופת השנה.
3. אשר על כן אין להאריך את תקופת השנה, שבה עומד לרשות ההורה הנעזב סעד אוטומטי של החזרת הילד.
4. כאמור, תקופת השנה אינה תקופת התיישנות (היינו בסיומה אין עוד מניעה לקבל סעד מהותי), ועל כן הסעד עצמו עומד לרשות ההורה הנעזב גם לאחר השנה. אלא שבחלוף השנה מחוייב בית המשפט לשקול שיקולים של צד נוסף, כלומר הילד עצמו. הסעד אינו אוטומטי עוד.

אין בדבר האמור במידעון זה כדי להוות ייעוץ משפטי, ומומלץ להיוועץ בעורך דין באופן פרטני לפני נקיטת פעולה במקרה קונקרטי

למבקשים להרחיב - http://www.supremecourt.gov/opinions/13pdf/12-820_3co3.pdf

2. על תביעת Qui Tam ועל מחיקתה או דחייתה

US Court of Appeals for the Second Circuit, *Youseff v. Tishman Construction Corp.*, בפני ה- (10.03.2014) Second Circuit

התובע הגיש תביעה מסוג Qui Tam נגד הנתבע. בקצרה נסביר, שתביעת Qui Tam מזכירה תביעה נגזרת בדיני חברות. התובע פועל בשמה של המדינה כנגד מי שהפר חוזה מולה. הנפגעת היא בעיקר המדינה, אך ייתכן שגם לתובע יהיה נזק קונקרטי משל עצמו. יחד עם זאת, התובע יזכה לאחוזים מסויימים מנזקי המדינה, אם ינצח בתביעה.

במקרה הנדון תבע התובע "עבור" ארצות הברית ועבור מדינת ניו יורק, ועל כן הוגשה התביעה לבית המשפט הפדראלי בניו יורק – the District Court.

עוד טרם הגשת כתבי הגנה או בקשה לדחייה על הסף בהיעדר עילה (Summary Judgment) מצד הנתבעת, הגיש התובע בקשה לסלק התביעה. לא במקרה נמנענו מלפרש את "דחייה" (dismissal with prejudice) או "מחיקה" (dismissal without prejudice) התבקשה כאן, כיון שעל כך בדיוק נסב הערעור. במסגרת הבקשה הצהיר ב"כ התובע, כי התובע לא "pursue this matter any further". הערכאה הדיונית (the District Court) מחקה את התביעה ככל שהיא מתייחסת לארצות הברית ולמדינת ניו יורק (כלומר, אם מי מהן תרצה לשוב ולתבוע, היא תוכל לעשות כן), אך דחתה את התביעה ככל שהיא מתייחסת לתובע לאור הצהרת בא כוחו. ה-District Court פירש את הצהרת ב"כ התובע כבקשת דחייה (with prejudice) ולא מחיקה. בית המשפט לערעור – the 2nd Circuit – הפך את הקביעה. סעיף 41(a) ל-Federal Rules of Civil Procedure קובע חזקה (ניתנת לסתירה), שבנסיבות כאלה בקשה מרצון לסלק הליך על הסף היא בקשה למחיקה ולא לדחייה. על בסיס הסעיף האמור קבע בית המשפט לערעור, שאין כאן כוונה לבקש דחייה, אלא מחיקה בלבד.

למבקשים להרחיב - http://www.ca2.uscourts.gov/decisions/isysquery/1f0ce05f-5516-46f4-982e-5a498c5f4cfc/10/doc/12-4135_opn.pdf#xml=http://www.ca2.uscourts.gov/decisions/isysquery/1f0ce05f-5516-46f4-982e-5a498c5f4cfc/10/hilite

3. הגשת תלונה בנציבות שוויון הזדמנויות בעבודה אינה מאריכה את מועד ההתיישנות בתביעת נזיקין המבוססת על דין מדינתי

US Court of Appeals for the Second Circuit, *Castagna et al. v. Luceno et al.*, בפני ה- (05.03.2014) Circuit

Castagna הגישה תלונה לנציבות שוויון הזדמנויות בעבודה נגד הממונה עליה במקום עבודתה בטענה (בין היתר) לאפליה על רקע מיני בשל היותה אישה. התנהגות הממונה עליה הובילה אותה להתפטר – לטענתה בדין מפורטת – ביום 09.07.2008. ביום 09.11.2009 הגישה תביעה נזיקית בבית המשפט הפדראלי בהתבסס על הדין הפדראלי כמו גם על הדין של מדינת ניו יורק.

הסבר ביניים קצר: בתי משפט פדראליים הם בעלי הסמכות לדון על פי דין המדינה בסכסוכים שבהם בעלי הדין הם ממדינות שונות או כאלה, שיש בהם עילת תביעה פדראלית. נראה שכאן התקיימו שני תנאים.

על פי הדין הניו יורקי תקופת ההתיישנות להגשת תביעות נזיקין מן הסוג הזה הוא שנה אחת ממועד האירוע. הדין הפדראלי המהותי מאמץ לרוב את הדין הפרוצדורלי – ובכלל זה דיני התיישנות – של המדינה בה מתנהל המשפט, ומה גם שכאן היתה גם עילת תביעה מדינתית. לפיכך התיישנה תביעתה של Castagna והיא נדחתה בערכאה הדיונית – the District Court.

בערעור טענה Castagna, שהגשת התלונה לנציבות שוויון הזדמנויות בעבודה האריכה את תקופת ההתיישנות **הפדרלית**, שאם לא כן תיפגע אחת מהמטרות המרכזיות של הנציבות – פתרון סכסוכים במסגרתה ללא הגשת תביעות משפטיות אחרות.

בית המשפט לערעורים של ה-Circuit 2nd דחה את טענתה, והצטרף בכך ל-Circuit 7th וה-9th Circuit, שכבר פסקו בצורה דומה.

יחד עם זאת לא דן בית המשפט לערעורים בדבר הארכת תקופת ההתיישנות **המדינתית**, כיון שטיעונים בענין זה לא נדונו בערכאה הדיונית, והמערערת נתפסה, כמי שויתרה עליהם.

למבקשים להרחיב - <http://www.ca2.uscourts.gov/decisions/isysquery/06f63d79-5168-40f7-b61f-2df1b49f51e2/13/doc/13-796-opn.pdf#xml=http://www.ca2.uscourts.gov/decisions/isysquery/06f63d79-5168-40f7-b61f-2df1b49f51e2/13/hilite>

© כל הזכויות שמורות לעו"ד אדי מאירי